

HRVATSKI PLEMIČKI ZBOR
Collegium Nobilium Croaticum

Pozivamo Vas da dođete na druženje i otvoreno predavanje:

u ponedjeljak, 11. veljače 2019. u 18 i 30 sati

u naše prostorije u Zagrebu, Teslina ulica 13/1 koje će održati

akademik Mladen Obad Šćitaroci

pod naslovom:

**NADA ZA HRVATSKE DVORCE – ROMANTIČNA PROŠLOST,
TRAGIČNA STVARNOST, NEIZVJESNA BUDUĆNOST**

Sažetak predavanja

Dvorce smatramo i vrjednujemo naslijeđem hrvatske prošlosti, kulture i graditeljske kulture, ali i kao prostore nekadašnjega gospodarenja i proizvodnje bez čega ne bi ni bilo dvoraca. Dvorci se u Hrvatskoj grade od početka 17. stoljeća na tradiciji burgova, kasnosrednjovjekovnih plemićkih gradova. Grade se do početka 20. stoljeća. Tri stoljeća dug kontinuitet stanovanja i života u dvorcima prekinuo je Drugi svjetski rat i promjena društveno-političkog sustava. Dvorci su preko noći morali biti napušteni, inventar je raznesen, devastirani su prenamjenom i nebrigom. Osim malobrojnih iznimaka propadaju već sedam desetljeća.

Nakon toliko godina vrijeme je da hrvatskim dvorcima omogućimo novi život koji će osigurati njihov dugoročni opstanak. Novi život dvoraca zahtjeva prepoznavanje vrijednosti i mogućnosti te opravdanosti njihova korištenja i uključivanja u život lokalne zajednice, u većini slučajeva malih gradova i mjesta. Mogli bi i trebali bi dvorci postati pokretači kulturnog i društvenog života svojih sredina, kao što su nekoć i bili. Njima bi te sredine dobile novi zamah razvoja, novi prostor društvenosti i novi društveno-kulturni odnos prema neopravdano zapuštenoj, zanemarenoj i obezvrijeđenoj baštini.

Obnova i revitalizacija dvoraca zahtjeva puno novca, društveno-političku svijest o potrebi obnove i revitalizacije te ekonomsku održivost koja može osigurati dugoročni opstanak. Čini se da smo konačno na tom putu. Europski strukturni fondovi bude nadu da bismo mogli, barem manji dio dvoraca, obnoviti i dati im novi suvremeni život. Država se lišava dvoraca i predaje ih županijama i općinama. Oni nemaju novca i nadaju se europskom novcu. Neki su dvorci vraćeni nasljednicima bivših vlasnika, koji su ostvarili san roditelja ili djedova o povratu dvoraca, ali što da rade s ruševnim zdanjima u kojima nema duha prošlosti, u koje treba uložiti novca koji se nikad ne može financijski isplatiti, a ne vraćaju im se šume i zemlja koji su im nekoć oduzeti.

Hrvatski dvorci ne mogu nikad više biti ono što su bili. Ne možemo vratiti nekadašnju mladost. Moramo ih gledati sa drukčijih motrišta i razmišljati o novom životu u novim prilikama te im

omogućiti osuvremenjivanje i prenamjenu, ali uz uvažavanje i afirmaciju čimbenika identiteta – kako graditeljsko-ambijentalnog tako i kulturno-povijesnog – po kojima ih pamtimo, razlikujemo, prepoznajemo ih dijelom hrvatske povijesti i poistovjećujemo ih s osobama iz hrvatske prošlosti i kulture.

Trideset šest godina bavljenja hrvatskim dvorcima iza sebe je ostavilo brojne znanstvene i stručne članke, knjige, znanstvena istraživanja, javne nastupe – sve s ciljem afirmacije toga zanemarenog naslijeđa i osvještavanja potrebe i obveze drukčijeg odnosa prema hrvatskim dvorcima. Ako nakon sedam desetljeća ponižavanja dvoraca i plemićke kulture koja je u njih ugrađena postoje naznake za drukčijim i afirmativnijim odnosom u društvu, onda to budi nadu da bi u sljedeća tri desetljeća mogao barem dio hrvatskih dvoraca doživjeti bolju sudbinu od one u proteklih sedam desetljeća. Priključimo li obnovi 300-injak dvoraca i kurija kontinentalne Hrvatske još plemićke gradove (burgove), dubrovačke renesansne ljetnikovce i ljetnikovce širom Dalmacije (na obali i na otocima) te vile-ljetnikovce u okolici Zagreba i drugih gradova – tada bismo mogli u budućnosti i oživotvoriti sjećanje na tisuću hrvatskih dvoraca, dvorskih vila i palača – od Dioklecijanove palače do zadnjih dvoraca izgrađenih početkom 20. stoljeća.

Životopis

Akademik Mladen Obad Šćitaroci (1955.), redoviti je profesor Arhitektonskog i Šumarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Redoviti je član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i redoviti član Akademije tehničkih znanosti Hrvatske. Područje znanstvenog interesa: kulturno naslijeđe, obnova i revitalizacija naslijeđa, povijest urbanizma, povijest perivojne arhitekture. U njegovim stručnim radovima i akademskom djelovanju isprepleću se urbanizam, prostorno planiranje, pejzažna arhitektura, arhitektura, povijest umjetnosti te zaštita kulturnoga i prirodnog naslijeđa. Autor/koautor je sedam knjiga, 200-njak pisanih znanstvenih i stručnih radova te 200-tinjak stručnih radova - prostornih i urbanističkih planova, urbanističkih i pejzažnih studija, idejnih i izvedbenih projekata pejzažne arhitekture. www.scitaroci.hr

Veselimo se da ćemo se poslije predavanja družiti i razgovarati

Plemićki stol